

अपठित-गद्यांश

प्र-1 अधोलिखितम् अनुच्छेदान् पठित्वा प्रदत्त-प्रश्नानाम् उत्तराणि लिखत

1- राहुलः जंतुशालाम् गच्छति। सः जनकेन सह गच्छति। सः सिंहम् पश्यति। सिंहः उच्चैः गर्जति। ततः सः मयूरं पश्यति। मयूरः उपवने शोभनं नृत्यति। सः वृक्षे वानरं दृष्ट्वा भयभीतः अस्ति। वानरं कदलीफलम् खादति। एकः अन्यः वानरः अपि तत्र कूर्दति। जंतुशालायाम् अनेके मृगाः सन्ति। राहुलः सर्वान् मृगान् पश्यति प्रसन्नः च भवति। ततः सः गृहम् आगच्छति।

क- एकपदेन उत्तरत-

1- राहुलः कुत्र गच्छति? -----

2- सः केन सह गच्छति? -----

3- कः उच्चैः गर्जति? -----

4- वानरः किम् खादति? -----

ख- संस्कृत शब्द लिखत-

बंदर -----

मोर -----

पिता -----

केला -----

2- ऋषिः वाल्मीकिः महाकविः आसीत्। सः रामायणम् अरचयत्। वाल्मीकिः आदिकविः मन्यते। रामायणम् आदिकाव्यम् अस्ति। रामायणे श्रीरामस्य कथा अस्ति। श्रीरामः स्वजन कस्य दशरथस्य आज्ञाम अपालयत् । सः सीतालक्ष्मणभ्यां सहवने अवसत्। सः रावणम् अमारयत्। रामराज्यं सर्वे धर्मस्य मार्गेण चलन्तिस्म। श्रीरामः आदर्शः पुत्रः आदर्शः राजाः च आसीत्। तस्य राज्ये जनाः सुखिनः आसीत्।

क- एकपदेन उत्तरत-

- 1- कः ऋषिः महाकविः आसीत्?
- 2- किम् आदिकाव्यम् अस्ति?
- 3- रामायणे कस्य कथा अस्ति?
- 4- रामः सीता लक्ष्मणभ्याम् सह कुत्र अवसत्?

ख- संस्कृत शब्दं लिखत-

जंगल

लोग

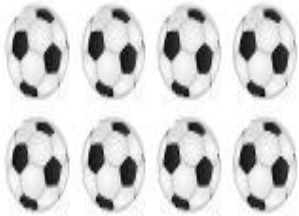

पिता

रचनात्मक-कार्यम्

प्र-2 चित्राणि दृष्ट्वा संख्यां लिखत-

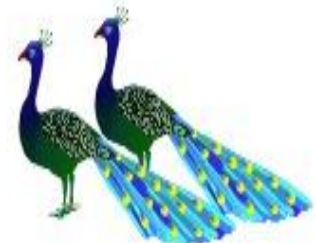
अष्ट कन्दुकानि ।

त्रयः चटकाः ।

एकम् पुस्तकम् ।

द्वौ मयूरौ ।

द्वे बालिके ।

षट् तालाः ।

पञ्च कपोताः ।

दश पत्राणि ।

व्याकरण

प्र-3 विलोमपदानि योजयत-

उन्नतः	- अवनतः
गगने	- पृथिव्याम्
सुन्दरः	- असुन्दरः
चित्वा	- विकीर्य
दुःखी	- सुखी
हर्षः	- शोकः

प्र-4 पर्याय-पदानि योजयत-

गगने	- आकाशे
विमले	- निर्मले
चन्द्रः	- निशाकरः
सूर्यः	- दिवाकरः
अम्बुदः	- जलदः

साहित्य

प्र-5 प्रश्नानाम् उत्तराणि लिखत-

(1) कति बालकाः स्नानाय अगच्छन्?

उत्तर- दश बालकाः स्नानाय अगच्छन्।

(2) ते स्नानाय कुत्र अगच्छन्?

उत्तर- ते स्नानाय नदीम् अगच्छन्।

(3) ते कं निश्चयम् अकुर्वन्?

उत्तर- ते निश्चयम् अकुर्वन् यत् दशमः नद्यां मग्नः।

(4) मार्गे कः आगच्छत्?

उत्तर- मार्गे पथिकः आगच्छत्।

(5) पथिकः किम् अवदत्?

उत्तर- पथिकः अवदत् दशमः त्वम् असि इति।

(6) जनाः पुष्पव्यजनानि कुत्र अर्पयन्ति?

उत्तर- जनाः पुष्पव्यजनानि योगमायामंदिरे बखितयारकाकी समाधिस्थले च अर्पयन्ति।

(7) पुष्पोत्सवस्य आयोजनं कदा भवति?

उत्तर- पुष्पोत्सवस्य आयोजनं ऑक्टोबर्मासे भवति।

(8) अस्माकं भारतदेशः कीदृशः अस्ति?

उत्तर- अस्माकं भारतदेशः उत्सवप्रियः अस्ति।

- (9) पुष्पोत्सवः केन नाम्ना प्रसिद्धः अस्ति?
उत्तर- पुष्पोत्सवः 'फूलवालों की सैर' नाम्ना प्रसिद्धः अस्ति।
- (10) मेहरौलीक्षेत्रे कस्याः मन्दिरं कस्य समाधिस्थलञ्च अस्ति?
उत्तर- मेहरौलीक्षेत्रे योगमाया मन्दिरे बख्तियारकाकी समाधिस्थलञ्च अस्ति।
- (11) के वायुयानं रचयन्ति?
उत्तर- राघव-माधव-सीता-ललिताः वायुयानं रचयन्ति।
- (12) वायुयानं कं-कं क्रान्त्वा उपरि गच्छति?
उत्तर- वायुयानम् उन्नतवृक्षं तुङ्गं भवनम् आकाशं च क्रान्त्वा उपरि गच्छति।
- (13) वयं कीदृशं सोपानं रचयाम?
उत्तर- वयं हिमवन्तं सोपानं रचयाम।
- (14) वयं कस्मिन् लोके प्रविशाम?
उत्तर- वयं चन्द्रलोकं प्रविशाम।
- (15) आकाशे काः चित्वा मौक्तिकहारं रचयाम?
उत्तर- आकाशे विविधाः सुन्दरताराश्चित्वा मौक्तिकहारं रचयाम।
- (16) केषां गृहेषु हर्षं जनयाम?
उत्तर- दुःखित-पीडित-कृषिजनानां गृहेषु हर्षं जनयाम।